

גליון 28, 15 ביולי 2009

גירוש הפליטים - חרפה

מאות הפגינו בתל-אביב נגד גירוש מהגרי עבודה ופליטים על ילדיהם.

מאות השתתפו במוצ״ש (11.7) באירוע הפגנה, שנערך בגן לוינסקי בתל אביב, נגד מבצע גירוש הפליטים, העובדים הזרים ומשפחותיהם, שמנהלת בימים אלה משטרת ההגירה. המפגינים הניפו כרזות, עליהן נכתב: ״מדינת היהודים, השכחת?״, ״כולנו פליטים, די לגירוש״, ״אין ילד לא חוקי״, ״אל תשימו אותנו בכלא״, וכן ״הצילו!״ בשפות שוות.

מתקפה קשה של חברי כנסת נגד מבצע המעצר והגירוש של מהגרי עבודה ופליטים, התרחשה במסגרת דיון מיוחד בוועדה לזכויות הילד, שנערך בשבוע שעבר. חברי הכנסת תקפו את המבצע וכינו אותו ״פשיטת רגל מוסרית״.

במסגרת הוועדה העידו הגורמים המקצועיים, שהם אינם ערוכים להתמודד עם השלכות המעצר והגירוש. ״שירות בתי הסוהר אינו ערוך להתמודד עם מקרים כאלו״ - אמרה תת גונדר דבי שגיא.

ח״כ **דב חנין** הדגיש בתגובתו, כי ״מדינת ישראל צריכה להודות לארגונים לסיוע לעובדים הזרים, שמצילים אותה מפשיטת רגל מוסרית. הבעיה איננה העובדים הזרים, אלא החברות שמביאות לכאן עובדים מארצות אחרות בלי לדאוג לקליטתם בעבודה, לתנאיי עבודתם ולמעמדם. בקבלנים אלה צריכה מנהלת ההגירה לטפל״.

לכאורה, הממשלה השלימה עם נוכחותם של הפליטים מסודאן, שהגיעו לישראל, והיא אף מאפשרת להם לעבוד. אך בחודשים האחרונים מופעל נגד הפליטים נוהל ״חדרה-גדרה״, המאפשר להם לשהות רק באזורים צפונית לחדרה ודרומית לגדרה. הגבלה חמורה זו של חופש התנועה למבקשי מקלט בישראל גורמת עוול רב לפליטים.

רשות ההגירה עצרה בימים האחרונים מבקש מקלט מסודן, שהיה בדרכו לקבלת טיפול רפואי במרפאה של הרופאים לזכויות אדם ביפו – שהיא המקום היחיד המגיש שירות רפואי לפליטים. הסיבה – הוא הפר את נוהל ״גדרה – חדרה״. ״אני יודע שאסור לי להיות בתל אביב. אני גר באור עקיבא, אבל היה לי תור אצל רופאים לזכויות אדם״ – אמר העצור לוועדה שבדקה את מעצרו. במקרה אחר, נעצרה מהגרת עבודה חולת סרטן מהפיליפינים, המקבלת גם היא ליווי וטיפול רפואי במרפאת רופאים לזכויות אדם. החולה שוחררה רק לאחר שהתחייבה לעזוב את הארץ בתוך חודש.

״מדובר באטימות, נבזות, ניצול מרות והתעללות בחלש״ - אמר **רן כהן**, מנהל מחלקת חסרי מעמד ומהגרי עבודה ברופאים לזכויות אדם, והוסיף: ״הגירוש עלול להוות גזר דין מוות לחולת הסרטן״.

בשבוע שעבר עתרו לבג״ץ רופאים לזכויות אדם וארגונים נוספים, בדרישה לבטל את הנוהל הדרקוני של משטרת ההגירה, המונע קבלת טיפול רפואי.

המערכה להגנת פליטים ומהגרי עבודה כוללת גם ילדיהם, לרבות אלה שנולדו בישראל. בעבר נהגו השלטונות לא לגרש ילדי מהגרים עד שמלאו להם 18 שנה. בשלב מסוים הוחלט גם להעניק לחלק מהם תושבות. אך כל זה שונה.

דבר היועץ לשואה גרעינית

עוזי ארד, המכהן כיועץ מדיני וראש המטה לביטחון לאומי במשרד ראש הממשלה, מחזיק במה שמכונה ״התיק האירני״, ונחשב כמקורב ביותר לנתניהו. עובדות אלה מחייבות לייחס משמעות רבה להתבטאויותיו.

בריאיון לארי שביט (״מוסף הארץ״, 10.7), שטח עוזי ארד את משנתו הקיצונית הפטליסטית: אין סיכוי לשלום עם הפלסטינים בשנים הקרובות; אין להחזיר את הגולן לסוריה תמורת שלום; מצב של חימוש גרעיני הדדי עדיף על שלום הדדי.

אך החמורה מכל הייתה התבטאותו בזכות מלחמה גרעינית. וזו התפיסה הנוראה, שעמה מזדהה עוזי ארד:

"ישראל זקוקה להרתעה קשה ומוחלטת. אם לישראל יהיה אויב המצויד בנשק גרעיני, עליה יהיה לבנות הרתעה מעולה, אשר תבטיח, שגם היא עצמה תיחרב, המדינה שתתקוף אותה תושמד".

והוסיף חזאי השואה הגרעינית, הלוחש על אוזנו של נתניהו: ״לכך התכוון שמעון פרס כשאמר, שאם אירן מאיימת להשמיד את ישראל, גם את אירן יש להרוס״.

בתחילת החודש הבא תציין האנושות את יום הטלת פצצות האטום על הירושימה ונגסאקי. זו תזכורת לציבור הישראלי, לאיזה אסון של השמדה גרעינית גוררת אותנו ממשלת נתניהו-ליברמן-ברק.

תקציב המדינה: נותר גרוע גם לאחר שהוצאו כמה "עיזים"

תקציב המדינה לשנים 2009-2010 מובא השבוע לאישור הכנסת, וזאת לאחר שעלה בידי הממשלה ליצור מראית עין של "שינויים יסודיים". כמו בכל שנה, גם הצעת התקציב הנוכחית כללה כמה וכמה "עיזים" – הצעות, שהאוצר מכניס, כדי אחר-כך לסגת מהן, ובדרך זו ליצור את הרושם, שהתקציב שופר פלאים. בתקציב הנוכחי, את תפקיד ה"עיזים" מילאו ההצעות להטיל מע"מ על פירות וירקות; לבטל את נקודת הזיכוי לאישה עובדת; לגבות מס בריאות מינימלי של 90 שקלים, ועוד כמה.

וכמו בשנים קודמות, שעה שהתקשורת עסוקה ב"עיזים", אושרו הצעת התקציב בכללותה והצעות החוק הגרועות, הכלולות ב"חוק ההסדרים", ואשר במרכזן – הפרטות של חברת החשמל ורשות הדואר, "הטל הבצורת", הפחתת שכר כללית לצורך "סיוע למפעלים במצוקה", הרעת תנאיי הפנסיה של עובדי המדינה (הצמדת הפנסיה לעליית המדד במקום להעלאת השכר של עובדי המדינה), עוד הפחתות מס לעשירים בצד העלאת מע"מ ב-1%.

גם תקציב 2009-2010 הוא תקציב מלחמתי ביסודו, שבו מחצית התקציב מופנית להוצאות צבאיות ולהחזר חובות. בתקציב החדש שוב קיצצו בסעיפים האזרחיים, אך שמרו על גודלו המנופח של התקציב הצבאי.

למרות שהתקציב החדש נידון בתקופת משבר כלכלי, אין בו שום התייחסות ממשית לנושא המאבק באבטלה. לעומת זאת נקבע, כי מימון דמי האבטלה ייעשה גם הלאה על חשבון העברה מענף קצבות ילדים, במקום שייעשה על חשבון תקציב המדינה, כפי שקובע חוק הביטוח הלאומי.

התקציב והנשים

מנהלת מרכז אדוה, ברברה סבירסקי, פרסמה בשבוע שעבר ניתוח של הצעת התקציב וחוק ההסדרים מנקודת ראות מגדרית. המסמך נכתב ביוזמת פורום נשים לתקציב הוגן ונשלח לחברי כנסת ולשרים.

סבירסקי מציינת, כי אחת התוצאות של הרכבת הקואליציה החדשה הייתה ביטול הקיצוץ המתוכנן בתקציב משרד הביטחון; במקומו, הוחלט על קיצוץ רוחבי גדול יותר בבסיס התקציב של כל משרדי הממשלה, פרט למשרד הביטחון.

מאחר ששני שלישים מעובדי המדינה הן נשים. ומאחר ששכר הינו מרכיב חשוב בתקציב של כל משרדי הממשלה, כמעט כל פגיעה בתקציבי משרדי הממשלה משפיעה לרעה על נשים – כעובדות מדינה.

בנייר העמדה התייחסות מעמיקה בסוגיות של הכנסות והוצאות התקציב, השינויים במיסוי ולסעיפים תקציביים נבחרים במשרדי הבריאות, החינוך, התמ"ת והרווחה שהם רלוונטיים במיוחד לנשים. סבירסקי מצביעה על המשמעות השלילית של הקיצוץ בהקצבות למקלטים לנשים מוכות ולמרכזים לסיוע לקורבנות של תקיפה מינית; התשלום הגבוה שנותר עבור החזקת ילד במעון יום - תשלום מינימלי של 443 שקלים למשפחה במצב סוציאלי קשה ועד ל-1,800 שקלים, שזה התעריף שנגבה מרוב ההורים.

המערכות בכנסת טרם תמו

אחת הרפורמות ההרסניות, שגיבשה ממשלת נתניהו היא ההפרטה של אדמות המדינה, כלומר הפיכת הקרקע לנדל"ן. נתניהו, בדרכו השקרית, תיאר רפורמה זו כתשובה לבעיה של השגת אישור לסגירת מרפסת. בפועל, רפורמה זו נועדה להעשיר את ההון הגדול, ספסרי הנדל"ן והקבלנים ותוביל להתייקרות חריפה בדיור בישראל.

הצעת החוק בדבר הפרטת הקרקעות של המדינה פוצלה אמנם מחוק ההסדרים, אך ישנה סכנה שהיא תובא להצבעה במליאה השבוע, יחד עם התקציב.

במסגרת הדיונים בתקציב, עלה בידי ח"כ דב חנין (חד"ש) לגרום לפיצול ארבעה סעיפים חשובים מחוק ההסדרים. ביוזמתו של חנין, תדון הכנסת בנפרד בהצעת הממשלה להטיל את האחריות למאבק בעבריינות אלימה על הרשויות המקומיות באמצעות הקמתן של משטרות עירוניות. חנין ציין, כי חקיקה כזאת היא צעד נוסף במהלך התנערות המדינה מאחריותה והפרטת שירותיה.

סעיף שני שפוצל מחוק ההסדרים ביוזמת חנין עוסק בהקמת איגודי ערים תעשייתיים. מעיון בהצעת חוק זו התברר, שהמטרה איננה הגברת התיאום בין היישובים בנושאים סביבתיים וחברתיים. זה ניסיון להפוך את המודל של המועצות התעשייתיות בתפן וברמת חובב, למודל ארצי. כידוע, שתי המועצות האלה מנוהלות בידי ועדות, הממונות בידי הממשלה, ואין בינן לבין היישובים הסובבים אותן שום קשר. מטרתם היחידה של איגודי הערים התעשייתיים היא פיתוח התעשייה לטובת משפחות ההון על חשבון האזרחים.

הסעיף השלישי שפוצל ביוזמת חנין הוא הצעת הממשלה להחליף את היטל הפיתוח, המוטל כעת על הקבלנים, והמשמש למימון הכנת תשתיות, בהיטל שיוטל על האזרחים, כדי שהם יאולצו לממן את הנחת התשתיות.

הסעיף הרביעי שפוצל מחוק ההסדרים ביוזמת חנין עוסק בהצעת הממשלה להגביל את סמכויותיה של הרשות המקומית בכל הנוגע ברישוי עסקים, צעד שיפתח מסלול ירוק בפני עשירים.

כמה מסקנות

תקציב המדינה לשנים 2009-2010 יגבה מהציבור בכל שנה כ-8 מיליארדי שקלים, שרובם מסים רגרסיביים על הוצאה: מע"מ, היטל על מים, מסים על דלק וסיגריות. באותו זמן, לפי חישובי האוצר עצמו, הטבות המס, שמהן ייהנו בעיקר בעלי ההכנסות הגבוהות, ייסתכמו בחמש השנים הקרובות ב-45 מיליארד שקלים, או ב-9 מיליארד שקלים לשנה.

בחסות מה שמכונה "עיסקת החבילה" עופר עיני, יו"ר ההסתדרות, שילב ידיים עם האוצר במדיניות של הפחתת שכר (דמי הבראה) ושל הפרטת חברות ממשלתיות, שפירושה – פיטורים והחלפת עובדים קבועים בעובדי קבלן; במדיניות של העלאת מסים עקיפים והורדת מס הכנסה לעשירים, ונתן תמיכה פוליטית לממשלה ניאו-ליברלית.

פטנט של פינושה, טוב לפנסיה בישראל?

במסווה של דאגה לגימלאים, מתכוונים לשלוח את כולם לספסר בשוק ההון.

מאת **אפרים דווידי**

שר האוצר יובל שטייניץ והממונה על שוק ההון, הביטוח והחיסכון במשרד האוצר ידין ענתבי הציגו בשבוע שעבר רשמית את הצעתם למודל חדש לחיסכון פנסיוני בישראל. לדבריהם, ההצעה החדשה תדאג להתאמת החיסכון הפנסיוני למאפייני החוסך ולגילו. לשם כך, יחויבו גופי הביטוח לפנסיה (קופות הגמל, קרנות הפנסיה וחברות הביטוח) להציע בין חמישה לשבעה מסלולי השקעה ייעודיים, שלכל אחד מהם הרכב השקעות שונה. בנוסף, יוכלו גופי הביטוח לנהל גם מסלולי השקעה "מתמחים" במניות או באגרות חוב.

השר שטייניץ והממונה ענתבי כינו את הצעתם "מודל ישראלי", אך בפועל זו גרסה ישראלית של ה"מודל הצ'יליאני", שהושלט בעת הדיקטטורה של הגנרל פינושה, בעצתם של כלכלנים אמריקאיים.

הדגם הצ'יליאני

ל"דגם הצ'יליאני" שלושה עקרונות: 1. כל קרנות הפנסיה מופרטות; 2. כל החסכונות לפנסיה מיועדים אך ורק לשוק ההון, כלומר לעסקות של בעלי הון; 3. מדיניות ההשקעה מבחינה בין חוסכים צעירים לבין חוסכים מבוגרים יותר.

שטייניץ וענתבי הדגישו בדבריהם את הנקודה השלישית, וציינו כי מסלול פנסיה לחוסך צעיר יכלול יותר סיכונים, ואילו המסלול למבוגרים יהיה זהיר יותר. בין היתר יגובשו מסלול לפנסיונרים, מסלול לבני 60 ומעלה עד ליציאתם לפנסיה, מסלול לבני 55-60, וכן שניים עד ארבעה מסלולים שונים, המיועדים לחוסכים עד גיל 55. אך הם התעלמו משני העקרונות הנותרים של הדגם הצ'יליאני, שעוצב בידי תלמידיו של הכלכלן הניאו-ליברלי מילטון פרידמן.

במסגרת יישום הסעיף הראשון בתוכנית, **צ'ילה היא המדינה היחידה בעולם, בה הופרט כל מערך הפנסיה.** במדינות אחרות, גם באלה שבהן בוצעו הפרטות בתחום הפנסיה, כמו ארגנטינה או ישראל, נותרו במערכת הפנסיה חלקים שאינם בבעלות פרטית. כך, למשל, קרנות הפנסיה הוותיקות בישראל לא הופרטו עד כה; הפנסיונרים הוותיקים של שירות המדינה מקבלים פנסיה תקציבית.

חשוב לזכור, כי מערכת הפנסיה של צ'ילה הופרטה בעת הדיקטטורה של הגנרל פינושה. הפרטה זו נערכה ללא התייעצות עם גוף כלשהו - הפרלמנט היה סגור, נאסר על המפלגות לפעול ואיגודי העובדים פעלו במחתרת. הפרטת הפנסיות בוצעה בעקבות הפרטת רוב החברות והשירותים הממשלתיים לטובת בעלי ההון – תומכיו הנאמנים ביותר של הגנרל הרוצח.

כללי החיסכון הפנסיוני בצ'ילה נותרו בעינם גם לאחר תום הדיקטטורה. אך מה קרה בינתיים לגימלאים של צ'ילה?

כל החוסכים לפנסיה (צעירים כמבוגרים) וכל הגמלאים בצ'ילה גילו בחודשים האחרונים, שכל ההשקעות, לרבות אלה שנחשבו "בטוחות" ואלה שהוגדרו "מסוכנות", הפכו לאסון של ממש. גמלאים שיצאו בחודשים האחרונים לפנסיה סיפרו לעיתונות הצ'יליאנית כי "זכו" לגמלה חודשית ששיעורה בין 50 ל-120 שקל בלבד, וזאת, לאחר עשרות שנות חיסכון פנסיוני. זו פנסיה עלובה גם במושגים צ'יליאניים, שכן אינה מאפשרת לרכוש אפילו סל מוצרים מזון בסיסי. כפי שאמר במרירות אחד הגמלאים: "בגיל כה מבוגר, ולאחר שעבדתי קשה כל החיים, הפכתי לנטל על ילדי, שאף הם עובדים קשה כדי לפרנס את משפחותיהם".

לפי חישובים שנערכו בצ'ילה, רופאה בכירה ובעלת שכר גבוה, שהחלה להפריש לקרן הפרטית מכספיה מתחילת העבודה ב-1981 והיוצאת השנה לפנסיה, תקבל גמלה חודשית של 2,750 שקלים. אילו אותה רופאה הייתה נשארת עמיתה בקרן הפנסיה הממלכתית, זו שפינושה הפריט, היא יכולה הייתה לקבל גמלה של 5,000 שקלים.

העיקר – לדאוג לשוק ההון

אך לפני מחצית השנה, ענתבי היה גלוי לב יותר: "התחייבנו בפני הממשלה להציג בתוך חצי שנה מודל של חיסכון בהתאמה אישית לחוסך, ובעיקר לגילו של החוסך, תוך אימוץ עקרונות מהמודל הצ'יליאני" - הדגיש בדבריו בוועידת ההון והשלטון השנתית, שערך העיתון "גלובס" בת"א בדצמבר האחרון.

ענתבי אמר, שאין כוונה להעתיק את מה שנעשה בצ'ילה, גם בגלל שהמודל הצ'יליאני רחוק מלהיות מושלם וגם בגלל ששוק הפנסיה של צ'ילה הוא שוק קטן ולא מפותח, שחולש על מרחב של כ-15% משוק הפנסיה הישראלי. אז מדוע בכל זאת לאמץ את המודל הצ'יליאני?

הסיבה לאימוץ ה"מודל הצ'יליאני" אינה נעוצה במצוקת הגמלאים. הסיבה אחרת לגמרי, כפי שהסביר ענתבי אותו נאום: "צריך להיזהר מדיבורים הנשמעים עכשיו על כך, שהכסף לא צריך להיות בשוק ההון. צריך לזכור: הכלכלה הפיננסית היא הגורם שמאפשר את קיומה של הכלכלה הריאלית". גם הממונה לשעבר על שוק ההון אייל שלוש, קרא לאפשר השקעת כספי פנסיה במסלולים עם סיכון, שכן אחרת יעלה מחיר ההון. במילים אחרות: הדאגה של אנשי האוצר, הוגי רפורמת הפנסיה נוסח צ'ילה, היא קודם כל דאגתם לכמות ההון שתעמוד לרשותם של בעלי ההון.

מחאת עובדים בצ'ילה

ועוד דבר שלא סיפרו אנשי האוצר לעיתונאים, בעת שבישרו על "המודל הישראלי לפנסיה": בצ'ילה החלה מחאה משולבת של עובדים וגמלאים בדרישה פשוטה: הלאמת קרנות הפנסיה וניהולן בדרך שנוהלו לפני שלטון פינושה.

עבור הצ'יליאנים זו דרישה הגיונית, לגיטימית ואפילו מציאותית. הרי מעבר לרכס האנדים, בארגנטינה, ובעקבות המשבר הקפיטליסטי העולמי, החליטה הממשלה בראשות הנשיאה קריסטינה דה קירשנר להלאים את כל קרנות הפנסיה הפרטיות, להן היו כ-9 מיליון עמיתים, ולהנהיג בארצה פנסיה ממלכתית חובה לכל העובדות והעובדים.

קרן סיוע למפעלים במצוקה:
כיצד יחולק הכסף, שלפי החוק ייגזל מהעובדים?

יחד עם תקציב המדינה (ר׳ עמוד 2) תאשר השבוע הכנסת חוק שערורייתי, לפיו תיגזל מכל העובדים תמורה השווה לרבע יום חופשה. הגזילה בחוק תיעשה במסגרת הצעת חוק ממשלתית בדבר ״קרן סיוע למפעלים במצוקה״.

ההשראה להצעת החוק השערורייתית הזאת, המבקשת להטיל על העובדים את עול המשבר הכלכלי, באה מההסכם בין הממשלה להסתדרות בראשות עופר עיני (״עסקת החבילה״). באותו הסכם נקבע קיצוץ של מחצית יום הבראה משכרם של עובדי המגזר הציבורי, המיוצגים בידי ההסתדרות הכללית. במקביל יתרמו לקרן גם המעסיקים, שלהם זו תיחשב הוצאה מוכרת למס.

מעבר לשערורייה שבעצם הטלת המס החדש הזה על העובדים, הסתבר, כי בהצעת החוק לא מפורטים הקריטריונים לחלוקת תקציב הקרן. כן לא נכתב בחוק, מהו עסק במצוקה, שראוי לסיוע של הקרן. בדיון בוועדת העבודה והרווחה על הצעת החוק, הדגישה היועצת המשפטית של הוועדה, עו״ד נועה בן שבת, כי ״מתכונת החוק המוצגת איננה חוקתית״, והוסיפה, כי מדובר ב״חוק חסר כיוון, שיש בו רק את מתווה גביית הכספים אך ללא המתווה לחלוקתם״. היא ציינה, כי ״החוק הוא בעייתי ומסוכן וטוב היה לו השלימה הממשלה את התמונה גם בהצגת הקריטריונים החסרים״.

וכיצד תירצה הממשלה את העדר כללי חלוקת הכספים? רביב סובול, סגן הממונה על התקציבים באוצר, אמר בדיון בוועדת העבודה והרווחה, כי ״החוק הוא פועל יוצא של ההסכמים והחקיקה מעגנת את תהליך גביית הכספים לטובת הקרן, כאשר את עקרונות החלוקה החסרים תקבע הנהלת הקרן לכשתורכב מנציגים של הממשלה, ההסתדרות והתעשיינים שהם שותפי עסקת החבילה״.

להערכת האוצר, היקף תקציב הקרן יגיע ל-600 מיליון שקלים. יצוין שהמדינה אינה משתתפת במימון הקרן, אבל לאוצר יהיה רוב בקרב מנהליה.

שר השיכון אריאל אטיאס (ש״ס):
מציע משטר אפרטהייד לאזרחים הערבים

שר הבינוי והשיכון אריאל אטיאס, התבטא בתחילת החודש באופן גזעני, כאשר קרא - ״לעצור את התפשטות הערבים בצפון הארץ״.

בשבוע שעבר, בתשובה לשאילתא של ח״כ איברהים צרצור (רע״מ-תע״ל) שעסקה בהתבטאותו, אמר אטיאס מעל בימת הכנסת:

״אתם לא מתכוונים שנבנה עוד שכונה בהרצליה למגזר הערבי. צריך שיהיה למגזר הערבי מקום להתפלל ולחיות בתרבות שלו. המדינה היא מדינה יהודית, אבל יש לערבים מקום לגור, הם שווי זכויות, אבל בסוף זאת מדינה יהודית, זו ארצנו״.

עוד אמר השר אטיאס: ״אני מאמין שצריך לחיות בהפרדה ואפשר לחלוק עלי. השוויון יהיה גם אם תהיה אפשרות לכל אחד לחיות בתרבות שלו. המגזר החרדי חי יותר טוב כשהוא חי בהפרדה ויש להם אותו שוויון. אנו מכירים בזכותם של הערבים, עדיף לנו ולהם לגור בנפרד״.

כדאי להזכיר, כי המשטר הגזעני בדרום אפריקה נקרא ״משטר ההפרדה״: המילה ׳אפרטהייד׳ פירושה ׳הפרדה׳ בשפה האפריקנס. גם המשטר הגזעני בדרום אפריקה הסביר מדוע ״טוב שכל גזע יתגורר בנפרד״.

ההתבטאות בכנסת הבהירה עוד יותר את המשמעות הגזענית של תפיסתו של השר אטיאס. בהתבטאות הקודמת במפגש בלשכת עורכי הדין בתל אביב (2.7), אמר אטיאס בין היתר, בהתייחסו ליישוב חריש, השוכן בצד המזרחי של ואדי עארה: ״חריש היא משימה לאומית. יש ללכת לשם ולעצור ההתפשטות מוואדי ערה של אוכלוסייה, שבלשון המעטה אינה אוהבת את מדינת ישראל״.

ח״כ עפו אגבארייה (חד״ש) אמר אז בתגובה: ״אני מציע לשר אטיאס ללכת בהקדם למרפאה הקרובה למקום מגוריו כדי לבדוק, אם הוא לא לקה ב׳שפעת הגזענים׳ מבית היוצר של ליברמן״.

גוברת ההתנגדות להפיכה בהונדורס:
מו"מ להשבת סלאיה לשלטון

פעילי הגוש העממי בהונדורס, המאגד את מתנגדי ההפיכה הצבאית, הקים בסוף השבוע שעבר מחסומים בכבישים המובילים מהבירה לאזורי התעשייה וכן בכבישים המחברים את הונדורס עם המדינות השכנות.

חואן ברהונה, המתאם של הגוש העממי, הסביר בסוף השבוע, כי המחסומים הוקמו במטרה לשים קץ למשטר הלא-חוקי, שהוקם בידי אנשי ההפיכה הצבאית. ברהונה הוקיע את צעדי הדיכוי ואת המאסרים, שמבצע המשטר הנוכחי. מאז הודח הנשיא הנבחר עמנואל סלאיה, מקיים השלטון עוצר ברחבי המדינה.

בעוד שוחרי הדמוקרטיה בהונדורס מפגינים ומציבים מחסומים, פרקליטות המדינה, ביד אחת עם ראשי הצבא ועם ראשי הקונגרס, מנסה לגבש כתבי אישום רבים נגד הנשיא סלאיה, שהודח בהפיכה צבאית. אולם נוכח הלחץ הבינלאומי, הכריז דובר בית המשפט העליון, כי הקונגרס של הונדורס יוכל לקבל החלטה בדבר חנינה לסלאיה באישומים פוליטיים, אך לא באישומים של שחיתות.

בחסותו של הנשיא אריאס, נערכו בסוף השבוע בקוסטה ריקה שיחות בין נציגי נשיא הונדורס המודח סלאיה לבין נציגים של הנשיא מטעם הצבא – מיצ׳לטי (המכונה בפי שוחרי הדמוקרטיה – ״פינוצ׳טי״). הנשיא אריאס עצמו נפגש בנפרד עם סלאיה ועם מיצ׳לטי. אחת האפשרויות שהועלו בשיחות – הקדמת הבחירות, שנועדו להתקיים בנובמבר. נכון לרגע כתיבת שורות אלה, לא הושגה התקדמות בשיחות.

ממשל אובאמה שב והביע תקווה שהסדר בהונדורס יושב על כנו. מזכירת המדינה, הילרי קלינטון, נפגשה עם הנשיא סלאיה בוואשינגטון וקראה ל״צדדים בעימות לשמור על הסדר, להימנע משפיכות דמים, ולהיכנס להליך של דיאלוג״.

חשוב להזכיר, כי שום מדינה לא הכירה עד כה במשטר הבובות שהוקם לאחר ההפיכה הצבאית בהונדורס. בינתיים שבו לקובה 80 מתנדבים – מחנכים ומומחים בתחומים אזרחיים, אשר סייעו לעם של הונדורס. המתנדבים שבו לקובה ב-9.7, לאחר שהממשל הנוכחי בהונדורס ערם מכשולים על עבודתם והפעיל נגדם פרובוקציות.

ישראל מזניחה, והשפכים בגדה אינם מטופלים

ח"כ חנין: דו"ח בצלם מתריע מפני ההשלכות של זיהום מים על האזרחים.

"המצב החמור והמסוכן פוגע בתושבים הפלסטינים בגדה המערבית, ויש לו השלכות דרמטיות גם על הישראלים" – התריע ח"כ **דב חנין** (חד"ש), בהעלותו לסדר היום של הכנסת (8.7) את נושא העדר הטיפול במרבית השפכים בגדה המערבית.

בהסתכמו על דו"ח בצלם ציין חנין, כי בגדה המערבית ובירושלים חיים 2.8 מיליון תושבים: פלסטינים ומתנחלים, אך השפכים של 2 מיליון בני אדם אינם מטופלים. ההזנחה הזאת גורמת למטרדים קשים ולזיהום של אקוויפר ההר, שהוא מקור המים החשוב ביותר לפלסטינים ולישראלים. הזיהום של מקורות המים נוסף למחסור הכרוני במי שתייה, ממנו סובלים הפלסטינים בגדה.

ההתנחלויות הוקמו ללא מתקנים מתקדמים לטיהור שפכים, וכיום רק 81 מ-121 ההתנחלויות מחוברות למתקנים. כתוצאה מכך, כ-6 מיליון מ"ק של שפכים מוזרמים לוואדיות בצורה גולמית. מזרימה נוספת היא עיריית ירושלים, המזרימה מדי שנה 10 מיליון מ"ק שפכים לא מטופלים לאגן נחל קדרון – הזרמה שהיא מפגע הביוב החמור ביותר בישראל. היישובים הפלסטיניים מזרימים למעלה מ-90% מהשפכים ללא כל טיפול.

חנין לא התעלם מאחריות הרשות הפלסטינית לטיהור שפכים של ישובים פלסטיניים, אך הדגיש את אחריות ממשלת ישראל, המעכבת למעלה מעשור מתן אישורים להקמת מתקני טיהור בגדה.

ח"כ חנין תבע מהממשלה לפעול יחד עם הרשות הפלסטינית, כדי לטפל מייד בטיהור השפכים בגדה.

ניתוקי מים בישובים ערביים

בהעלותו הצעה לסדר היום (8.7), ביקר ח"כ דב חנין את החלטת מקורות לנתק את אספקת המים מכמה רשויות מקומיות ערביות בגליל. עם היישובים הסובלים מניתוקי מים תכופים נמצאים חורפיש, מראר, סחנין, ראמה, דיר אל-אסד, בענה, מג'ד אל כרום, בית ג'אן. ביישובים אלה חיים 112 אלף בני אדם, והם ישובים מוחלשים מבחינה כלכלית-חברתית, הסובלים מגרעונות כבדים.

מאה ימיה של ממשלת נתניהו

בהשתתפו בדיון על הצעה לאי-אמון בממשלה (6.7), מנה ח"כ דב חנין כמה מהצעדים האנטי-דמוקרטיים, שיזמה ממשלת נתניהו במאה הימים הראשונים לשלטונה: שלילת שכר מעובדים באמצעות חוק של הכנסת; הקמת מיליציות עירוניות בעלות סמכות מעצר; הטלת עונש מאסר של 20 שנה על פליטים ועל מי שמסייע להם; הגבלה דרמטית של חופש הביטוי; העלאה ל-65 את מספר הח"כים הדרושים להפלתה של ממשלה מכהנת.

חנין הדגיש את מסקנתו, כי ממשלת נתניהו מנהלת מתקפה חמורה ורב מישורית על המרחב הדמוקרטי הקיים. אם מתקפה זו לא תיעצר – כל אזרח יהיה חשוב לסכנה. אך חשופים במיוחד הם האזרחים הערבים, שהם הראשונים להיות קורבנות המתקפה.

בהצעה דחופה לסדר היום בנושא מאה ימים לכהונת ממשלת נתניהו (7.7), ציין ח"כ **חנא סוייד** (חד"ש), כי ממשלה זו ממשיכה בהרחבת ההתנחלויות, למרות היותן מכשול בדרך להסדר שלום ישראלי-פלסטיני. בתחום הכלכלי, ממשיכה הממשל לטפח את הקפיטליזם החזירי ומקדמת הפרטה של תחומי אחריות ממשלתיים בשירותם של אילי ההון.

בית המחוקקים

חובת התקנה של חוסכי מים במבני ציבור

הכנסת אישרה ב-8.7 בקריאה טרומית את הצעת החוק שיזם ח"כ דב חנין בנושא חובת ההתקנה של אביזרים חוסכי מים במבני ציבור.

בנמקו את הצעת החוק ציין חנין, כי על המערכת הציבורית ליטול את ההובלה במאמץ לחסוך במים באמצעות חסכנים. החוק יחול על משרדי הממשלה, הרשויות המקומיות ומערכות ציבוריות אחרות.

החלטת פצ"ר בנושא תיק נעלין

ח"כ **מוחמד ברכה** (חד"ש) שיבח את פסיקת בג"ץ, אשר פסלה את שיקול הדעת של הפרקליט הצבאי הראשי בפרשת נעלין ומנעה זילות חיי אדם פלסטיני.

ברכה ביקר בחריפות את הפרקטיקה של מערכת התביעה הצבאית, במסגרתה אין פותחים בחקירה במקרים שנהרג פלסטיני מירי חיילים, אלא אם כן הייתה חריגה מהוראות, לפי הערכת הגורמים הצבאיים החוקרים.

מנתוני ארגון בצלם עולה, כי בין השנים 2002-2009 נהרגו כ-4,000 פלסטינים, מתוכם 1840 לא השתתפו בלחימה. אך באותן שנים עצמן, פתחה המשטרה הצבאית רק 162 תיקים בנושא של הרוגים ופצועים פלסטינים.

אסון השימוש בנשק במגזר הערבי

ביישובים הערביים נעשה שימוש נרחב בנשק מורשה ולא-מורשה, וזאת מתחת לאפה של המשטרה, שאינה נוקפת אצבע לעצור את התופעה המסוכנת – האשים ח"כ חנא סוייד (8.7).

סוייד גינה את השימוש הראוותני של ירי באוויר, את השימוש לחיסול חשבונות ואת השימוש הפלילי בנשק. הוא הסב את תשומת לבה של המשטרה לנוהג הקיים בירדן, שלפיו בכל חתונה שבה נורות יריות ראווה – עוצרים את החתן ואת אביו. זו אחריות הממשלה לאסוף אותם 7,000 כלי נשק לא מורשים, שלפי הערכה מצויים ביישובים הערביים.

פעילות מפלגת השמאל בעיריית ברלין

פורום רוזה לוקסמבורג מזמין להרצאתו של ד"ר **קלאוס לדרר**, יו"ר סיעת מפלגת השמאל במועצת העיר ברלין.

ההרצאה תתקיים ביום ה', 16.7, בשעה 19.00 במשרדי קרן רוזה לוקסמבורג, רחוב נחמני 26, תל אביב.

מאות השתתפו במחאה נגד התקציב

כמה מאות נשים וגברים השתתפו בעצרת מחאה נגד תקציב המדינה, שנערכה ב-9.7 בתל-אביב ביוזמת "אפשר אחרת" – מסגרת מאבק של פעילי מק"י-חד"ש, מרצ, התנועה הירוקה ואחרים. במקום התקיים מיצג מחאה, שיישלח לראש הממשלה, בנימין נתניהו, ובו כתבו המשתתפים הצעות לשימוש נכון יותר בכספי התקציב. בין הדרישות: "השקיעו בסבסוד תרופות לסבתא שלי במקום בעוד קרוואן בשטחים", "היום פורסם כי ישנה עוד ירידה בזכאות לבגרות בישראל – אז למה אתם מקצצים בתקציב החינוך?!", "יש אבטלה במדינה – תשקיעו כסף בפתרון הבעיה".

בעצרת נשאו דברים ח"כ מוחמד ברכה, יו"ר חד"ש; ח"כ אילן גילאון יו"ר סיעת מרצ; ח"כ דב חנין (חד"ש); עליזה ידעי, יו"ר איגוד המטפלות במשפחתונים (ר' ידיעה בעמוד זה); ח"כ לשעבר עיסאם מחול; ח"כ לשעבר תמר גוז'נסקי; ח"כ לשעבר מוסי רז; עו"ד יפעת סולל (מרצ); ערן בן ימיני (התנועה הירוקה).

בתוכנית האמנותית נטלו חלק הזמרת מירה עוואד, להקת זבולון דאב סיסטם והזמר אבי וקנין.

הפגנת המטפלות

מטפלות המשפחתונים – ערביות, חרדיות וחילוניות מרחבי הארץ, ארגנו ביום ב' השבוע הפגנה בתל-אביב, מול משרדי הממשלה (דרך בגין), בתביעה שמשרד התמ"ת ינהל עמן משא-ומתן על שיפור תנאי העסקתן. להפגנה הצטרפו פעילים חברתיים ופעילים בכוח לעובדים.

נשים הפגינו נגד האוצר:

מעון יקר מאוניברסיטה

מאות נשים הפגינו ב-6.7 סמוך למשכן הכנסת בירושלים למען חינוך חינם לגיל הרך (עד גיל 3). הנשים, רובן חברות בארגוני הנשים נעמת, ויצ"ו ואמונה אחזו בשלטים, עליהם נכתב: "שטייניץ אל תעבוד עלינו, אנחנו רוצות לעבוד", "מעון יקר יותר מאוניברסיטה". הן קבלו על כך שהעלות הגבוהה של המעונות גורמת, לכך שנשים אינן יוצאות לעבוד, כיוון שמשכורתן הנמוכה מתקזזת עם העלויות הגבוהות של המעון. הנשים ביקרו בחריפות את ניסיון הממשלה להתחמק מבעיית העלות הגבוהה של החזקת פעוט במעון באמצעות הענקתה של נקודת זיכוי אחת לאם עובדת לילד עד גיל 5.

לרחל ולכל בני המשפחה
איתכם באבלכם הכבד על מותו של

יצחק וגנשטיין

קומוניסט מסור לרעיונות השלום והצדק
ועד מחוז ת"א-יפו של מק"י
סניף ת"א של מק"י

עובדי הדואר בלונדון שבתו במחאה על ההפרטה הצפויה

עובדי הדואר של לונדון שבתו בשבוע שעבר שלושה ימים במחאה על תוכנית הקיצוצים בשעות העבודה, במספר המשרות ובשכר. עובדי הדואר מוחים על תוכנית ההפרטה החלקית של הדואר, שגיבשה ממשלת הלייבור.

הטלוויזיה החברתית מציגה:

ביקורת על הפרת החוק הבינלאומי

בימים אלה מעלה הטלוויזיה החברתית סדרת תוכניות ווידיאו בשם "מבדק תקשורתי", המבקרת את התקשורת הישראלית בשל הסתרה של הפרות החוק הבינלאומי מעיני הציבור הישראלי. בין הנושאים של התוכנית: המושג "מאחזים בלתי חוקיים"; אופן הדיווח מההפגנות בנעלין, בהן נהרג מפגין פלסטיני מירי של חייל צה"ל; האדרת המסתערבים, תוך התעלמות מכך שמדובר ביחידות שהפעלתן במצבי לחימה אסורה ע"פ החוק הבינלאומי. לתוכנית שותף הוועד הציבורי נגד עינויים.

"זכותון" המלצרים

מלצרים ועובדים באולמות אירועים נתקלים בהפרות רבות של דיני עבודה. במטרה לעודד את המלצרים לעמוד על זכויותיהם, פרסמה לאחרונה התוכנית המשפט בשירות הקהילה של אוניברסיטת ת"א "זכותון", שישמש כלי עזר במאבק לשיפור תנאי עבודתם. ליווי משפטי של התארגנויות עובדים בענף המסעדנות הביא את המשפט בשירות הקהילה למסקנה, שהזכותון נחוץ, שכן רבים מהמלצרים הם צעירים, שעבורם המלצרות היא עבודה זמנית וחלקית, ולכן אופיינית להם חוסר מודעות לזכויותיהם.
הזכותון, שפורסם בעברית ובערבית מפרט את זכויותיהם של המלצרים, את הדרכים לממש את זכויותיהם ואת הגורמים היכולים לסייע בידם.

מק"י – סניף תל-אביב

קורס קצר ללימוד רזי התקציב

יתקיים בימי ה' בשעה 19.30
בגדה השמאלית, אחד העם 70 ת"א
מועדי המפגשים: 30.7, 6.8, 13.8
הרשמה: 03-6293944 info@maki.org.il

חוג אחווה – חיפה

שדרות בן גוריון 39
ביום ד', 15 ביולי, בשעה 19.30

חמישים שנה למרד ואדי סליב

דיון עם **דוד חמו**, עורך "עתון אחר"